1851. N°. 127

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 22 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 21 October.

Eergisteren vierden de R. C. Weezen en Oude Lieden, in 't Gesticht waar zij gezamentlijk verpleegd worden, een genoegelijk feest. Door de milddadigheid van den E. A. Heer Burgemeester, zijn allen ten getalle van 270 op eene voor hen buitengewone en passende wijze onthaald.

Ten 8 ure hadden Regenten en Regentessen de eer, Z. E. A. vergezeld van zijne Echtgenoote en twee hunner zonen, in de met bloemen en draperien versierde Regentenkamer te ontvangen en van daar in de verschillende zalen rond te leiden.

In de zaal der kinderen, en in de twee meisjes-zalen, werden H. Ed met toepasselijke liederen begroet, die door den eenvoud der woorden en de kunstelooze maar zuivere voordragt, een' aangenamen indruk te weeg bragten; in de jongens-zaal werden door een der Weezen, eenige dichtregelen voorgedragen; terwijl de oude vrouwen en mannen op eene hartelijke en ongekunstelde wijze, hunne vreugde en dankbaarheid aan den dag legden.

De zalen en gangen waren allen smaakvol gedrapeerd, met bloemen versierd en met spreuken en opschriften behangen.

Alom heerschte eene gepaste vrolijkheid, die door de minzame hartelijke taal, waarmede Z. E. A. allen toesprak, niet weinig verhoogd werd, en duidelijk te lezen stond, zoowel op 't onschuldigst kindergezigtje, als op het door ouderdom gerimpeld gelaat van de 80-jarigen.

In de kamer van Regenten teruggekeerd, werd Z. Ed A. door den tijdelijken Voorzitter op eene gepaste wijze toegesproken, waarop Z. Ed. A. zijne bijzondere tevredenheid te kennen gaf over de alom in 't Gesticht heerschende orde en zijnen hartelijken dank betuigde voor de hem bereide ontvangst.

Het feest duurde tot middernacht voort, en laat zeker geene dan aangename herinneringen achter, voor allen die daaraan deelnamen.

— Gisteren hebben de kinderen van het H. Geest of Armen Wees- en Kinderhuis, door de welwillenheid van den Heere Burgemeester Grave van Limburg Stirum, een regt vrolijken avond gehad. Zij werden ruimschoots ten zijne koste onthaald, en mogten bij deze gelegenheid op eigenaardig kinderlijke en echt feestelijke wijze hunne erkentelijkheid voor die goede gave aan Z. E. A. betoonen en betuigen. Ten acht ure trad de Burgemeester met zijne Echtgenoote en kinderen het gesticht binnen, onder het eenstemming gejuich van de jongens op de ruime met vlaggen versierde plaats geschaard, werd naar de Kamer van Regenten geleid, waar hij behoorlijk ontvangen, een' korten poos vertoefd heeft, en toen met laatstgenoemden en vrouwen Regentessen in de waarlijk fraai versierde en verlichte eetzalen van het gebouw gekomen, door al de kinderen daar verzameld, ten getale van nagenoeg vijfhonderd begroet en toegejuicht is, op een toon en met een kinderlijke geestdrift, die Z. E. A. en zijne Echtgenoote zigtbaar troffen en zekerlijk eenen aangenamen indruk achterlieten.

— Uit Nieuwersluis wordt gemeld, dat er weder haringhoekers waren aangekomen met een goede vangst; de berigten luidden gunstig.

— Men berigt uit Leeuwarden, dat het kistje met gouden voorwerpen, onlangs gestolen, ontdekt is in een vat met ingelegde snijboonen, en dat twee personen als de daders gevat zijn.

— Naar wij van goederhand vernemen, zegt de *N. N. Brabander*, is de kerkelijke organisatie voor de Katholieken in Nederland gereed en thans aan de goedkeuring van Z. M. den Koning onderworpen.

— Volgens officiële berigten, hebben van de 136,321 kiezers voor de Gemeenteraden in het geheele Rijk 105,510 bij de eerste stemming hun briefje ingeleverd, hebbende gestemd op de 100 kiezers, in Noordbrabant 81, Gelderland 85, Zuidholland 70, Noordholland 72, Zeeland 79, Utrecht 80, Friesland 69, Overijssel 77, Groningen 65, Drenthe 68 en Limburg 85.

— Het voorloopig berigt wegens het overlijden van den beroemden Zendeling Dr. Karel Gützlaff, Chineesch Secretaris bij het Gouvernement te Hong-Kong en den Engelschen handel in China, heeft zich bevestigd, zoowel door een te Rotterdam ontvangen bijzonderen brief zijner weduwe, als door het dagblad *Overland Friend of China* van 24 Augustus l. l., waarin eenige bijzonderheden wegens zijn afsterven en een uittreksel uit de kort daarna door den Eerw. Dr. Moncrieff gehouden Leerrede gevonden worden, aan welk een en ander wij, (zegt de *Rotterd. Cour.* waaruit wij dit art. overnemen) het volgende ontleenen:

Gedurende ruim veertien dagen leed Gützlaff aan rheumatische jigt, die algemeene waterzucht ten gevolge had, aan welke hij den 9den Augustus, te Victoria op Hong-Kong, in den ouderdom van 48 jaren, bezweek. Zijne begrafenis werd door den Gouverneur en den Heer Mr. D. Jardine en de voornaamste ambtenaren, bijgewoond. Na den afloop der Engelsche dienst, hield de Eerw. Genaehr, van het Rijnsche Zendeling-Genootschap, eene toespraak tot de talrijk aanwezige Chinezen, waarna de dienst eindigde met een beurtzang, door Chinesche jongelieden uitgevoerd, welke sedert eenigen tijd onderwijs van dien Zendeling ontvangen.

In zijne rede zeide Dr. Moncrieff onderanderen hoe hij geroepen was Gützlaff in zijne ziekte bij te staan. Bij het eerste bezoek scheen nog weinig gevaar te bestaan. Toen hem later het gevaarlijke van zijnen toestand onder het oog gebragt werd en men hem vroeg of hij eenigen wensch voedde, antwoordde hij: »Ja, ik heb éénen wensch, te sterven en met Christus te zijn," terwijl hij zijne bedienden van de voortreffelijkheid des geloofs dat hij zelf beleed, trachtte te overtuigen. Ook in minder heldere oogenblikken sprak hij, in de verschillende talen welke hem eigen waren, van niets anders dan van de Evangelieverkondiging, of rigtte zich in het gebed tot den Zaligmaker. Als Dr. Moncrieff hem vroeg wat hij wilde dat voor de hem inzonderheid toevertrouwde kudde gedaan werd, was zijn antwoord: »Ik heb hen den Heer des wijngaards aanbevolen, en gebeden dat Hij hun zijnen Zoon ten erfdeel geve." Daarna sprak hij over het groote werk dat in China nog verrigt moet worden, en zulks in het vast vertrouwen dat het eenmaal geheel zal slagen. Niet lang voor zijn verscheiden, gebruikte hij de teekenen des H. Avondmaals, tot groote stichting der aanwezigen, en zeide met stemverheffing, den geestelijke de woorden na: »Voor mij gebroken, voor mij vergoten." Toen men hem voor het laatst te bed bragt, waren zijne woorden: »In uwe handen beveel ik mijnen geest, gij hebt mij verlost." Zijne echtgenoot herinnerde hem de Apostolische lofverheffing: »Gedankt zij God, die ons de overwinning gegeven heeft," waarop hij, met bijna stervende lippen, het woord »overwinning" herhaalde. Kort daarna zeide hij: »het is afgedaan," en blies den laatsten adem uit.

Dr. Moncrieff zeide, niet opgetreden te zijn om eene lofrede op Gützlaff te houden. Echter mogt hij niet nalaten te doen uitkomen hoe deze steeds met ongeloofelijken ijver gearbeid heeft, en dagelijks drie verschillende klassen van Chineesche bekeerlingen onderwees, behalve de prediking buitenshuis, en zulks na de drukke werkzaamheden zijner officiële betrekking, zonder eenige andere vergelding dan de bewustheid van een goed werk te doen. Voorts wordt gezegd dat Gützlaff groote persoonlijke opofferingen voor zijne lievelingszaak gedaan heeft, en het plan had gevormd om eerlang alle wereldlijke betrekkingen te laten varen, om zich en het zijne geheel aan zijne zending te wijden.

's GRAVENHAGE, 21 October.

H. M. heeft Zondag morgen de Godsdienstoefening in de Kloosterkerk bijgewoond onder het gehoor van Ds. van Koetsveld.

— Z. M. heeft den Schout-bij-Nacht J. Enslie, thans Directeur en Commandant der Marine, te Willemsoord, benoemd tot Minister van Marine.

— Bij Koninklijk Besluit van 5 October jl. is bepaald, dat het port van de brieven, die tusschen dit Rijk en Nederlandsch Indie, door middel van den Indischen Landpost, over en weder verzonden worden, bedraagt 10 Cts. ten behoeve van het Rijk en 25 Cts. ten behoeve der Koloniale Kas, onverminderd de vergoeding van hetgeen aan Buitenl. Regeringen of Administratien betaald wordt, wegens regten van doorvoer, enz. De gezamentlijke porten voor enkele brieven zijn over Marseille *f* 1.40, over Southampton *f* 1.30, over Triëst *f* 1.20. Bij verzending over Marseille worden als enkel beschouwd de brieven, waarvan het gewigt minder dan 7½ wigtjes bedraagt, en over Southampton of Triëst de brieven van 15 wigtjes of daar beneden. Zwaardere brieven of pakketten naar evenredigheid meer.

— De Minister van Koloniën zal morgen geen gehoor verleenen.

— De Minister van Binnenl. Zaken heeft ter kennisse van het publiek gebragt, dat bij den Boekhouder der *Staats-Courant* verkrijgbaar zijn gesteld exemplaren van die officiële stukken, betreffende de handelingen van de beide Kamers der Staten-Generaal, welke in het *Bijblad* der gemelde Courant niet mogten worden opgenomen, voor 2 Centen het blad.

ROTTERDAM, 19 October.

Woensdag l. l. is eene algemeene vergadering der Koninklijke Yacht-club gehouden. De tijdelijke Voorzitter deelde mede dat Z. K. H. Prins Frederik verklaard had genegen te zijn, een' prijs voor den wedstrijd in 1852 uit te loven. Z. K. H. zou zich deswege nader verklaren, en hierover met den Raad der Koninklijk-Nederlandsche Yachtclub in overleg treden. Dit bewijs van belangstelling werd met toejuiching ontvangen.

Onder de mededeelingen, welke niet minder met geestdrift vernomen werden, behoorde bovenal de kennisgeving, dat het Z. M. had behaagd, zijn portret, in het costuum der Leden van de Yacht-club, geschilderd door den Heer N. Pieneman, aan genoemde instelling ten geschenke te geven, om te plaatsen in de groote zaal. Hoogelijk vereerd vond zich de vergadering door dit blijk van 's Konings genegenheid, waarin zij tevens eene proeve opmerkte, hoe hoog het lidmaatschap der Koninklijk-Nederlandsche Yachtclub bij Z. M. staat aangeschreven.

AMSTERDAM, 20 October.

Het adres door het Instituut aan Z. M. aangeboden, is van den volgenden inhoud:

SIRE!

Het Koninklijk Nederlandsche Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten had de eer, onder dagteekening van den 20sten Maart jl., Uwer Majesteit een adres met daarbij behoorende memorie aan te bieden, waarin het de vraag tot U rigtte, of het zich vleijen mogt, van Uwer Majesteits regering op den finantiëlen grondslag van *f* 10,000, nieuwe verordeningen te gemoet te zien; dan wel, of het zich geregtigd mogt rekenen, een uitgewerkt plan, op denzelfden grondslag, aan Uwe beoordeeling te onderwerpen.

In Uwen naam, Sire, ontving het Instituut van het hoofd van het departement van Binnenlandsche Zaken, den 19den April jl., het berigt, dat het weldra van regeringswege verordeningen van reorganisatie kon te gemoet zien. Het Instituut heeft eerbiediglijk in deze Uwe beschikking berust, en het bleef van gezegde dagteekening tot heden, derhalve gedurende ongeveer zes maanden, de aangekondigde verordeningen verbeiden.

Dit lijdelijk wachten, Sire, mag echter niet langer voortgezet worden, nu de som, welke op de staatsbegrooting voor den jare 1852 ten behoeve van het Instituut is uitgetrokken, dezelfde blijkt te zijn, welke de verklaring ten gevolge had, uitgedrukt in de memorie, den 20stee Maart jl., Uwer Majesteit aangeboden.

De leden van het Instituut, getrouw aan de toen met den meesten ernst uitgesproken overtuiging, naderen op dezen oogenblik Uwe Majesteit met het eerbiedig verzoek, dat het Uwer Majesteit behage, indien het voorgedragen cijfer vastgesteld wordt, eene instelling op te heffen, die, den naam van Koninklijk dragende en geroepen tot de vervulling van zoo gewigtige pligten, haar bestaan niet kan voortzetten, terwijl het gouvernement hare billijke wenschen onverhoord, hare vertoogen onbeantwoord, zijne toezeggingen onvervuld laat.

Uwe Majesteit gelieve de verzekering aan te nemen, dat de leden van het Koninklijk Nederlandsche Instituut aan dit verzoek de betuiging voegen, van innige verknochtheid en diep gevoelde erkentelijkheid aan den Persoon van Uwe Majesteit.

Het Koninklijk Nederlandsche Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone kunsten,
In zijnen naam,
F. A. W. MIQUEL, *Voorzitter.*
W. VROLIK, *Secretaris*

Amsterdam,
17 October 1851.

— Heden hield de Heer Mr. J. C. G. Boot, benoemd tot Hoogleeraar in de geschiedenis, oude talen, enz., aan het Athenaeum Illustre alhier, zijne inwijdings-rede tot de aanvaarding van deze betrekking. De groote gehoorzaal van het Athenaeum was bij die gelegenheid zeer vol. Prof. Boot had tot onderwerp zijner rede gekozen: *een betoog van de voortdurende waarde der philologie; (de philologiae dignitate et praestantia)*. De geleerde redenaar verdedigde de beoefening der oude letteren tegen vier verschillende stelsels, die tegen haar worden aangevoerd, en wel: 1o. als zoude die studie in den tegenwoordigen tijd niet meer te pas komen; 2de als zoude zij een te onbeteugelden vrijheidszin verwekken, waartoe de schriften van Griekenland en Rome nog al aanleiding kunnen geven; 3de als zou de toon van wulpschheid, die in die bedoelde schriften heerscht, nadeelig op de goede zeden kunnen werken; eindelijk, 4de als ware de beoefening der philologie niet in overeenstemming met de stellige godsdienst. Deze vier beweringen werden met kracht bestreden, en ten slotte de beoefening der philologie ten zeerste aangeprezen.

— Naar wij vernemen, zijn door Heeren Curatoren van het Stedelijk Gymnasium alhier op de voordragt geplaatst, tot vervulling der opengevallen betrekking van onderwijzer in de Nederd. Taal- en Letterkunde aan die inrigting, de Heeren W. Hofdijk Jzn., C. Engelbert Gerrits en J. H. Lant.

— De schilderij voorstellende: de laatste eer bewezen aan de Graven van Egmond en Hoorne, is voor 30,000 francs aangekocht door de stad Doornik. Het gouvernement betaalt een aanzienlijk gedeelte van bovengemelde som.

's HERTOGENBOSCH, 18 October.

Heden is in het hotel Oud-Keizershof bij de Wed. A. Gommers aanbesteed: het verbeteren van het aarden fort, ter regterzijde van den Grintweg van 's Hertogenbosch naar Crévecoeur, op den binnen-Maasdijk. Dit werk is aangenomen door den Heer J. G. Schull, alhier voor *f* 15,295.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 17 October.

De Admiraliteit heeft besloten in het volgende jaar nog eenige schepen uit te zenden ter opsporing van Franklin.

— Onze parken zullen met één worden vermeerderd. Het zal Finsbury-park heeten, naar zijne ligging tusschen Islington en Finsbury. Men bewijst de noodzakelijkheid van zulk eene wandeling, uit de verbazende toeneming der bevolking. In 1806 bedroeg die te Islington 10,000 en nu 95,000 zielen. De dok-spoorweg brengt dagelijks ongeveer 130,000 menschen naar de zuidelijke grens van het ontworpen park. Nu zal het aan den zoom der straks genoemde voorsteden liggen, maar zich weldra in het middenpunt daarvan bevinden.

— Door de Commissie ter beoordeeling der ingezonden voorwerpen voor de Tentoonstelling zijn eerepenningen toegewezen aan de volgende inzenders uit Nederland: J. C. Zaalberg en Zoon te Leyden, voor een pronkdeken; Prof. S. Bleekrode, voor zink-oxyde; N. D. Brandon, voor compositie waskaarsen; W. F. Kroonenberg, voor een groot vloerkleed, P. Regout, voor kandelabres; dezelfde, voor pijp-glaswerk; Petit en Fritsen, voor klokkenspel en bijbehooren; D. Romain, voor het zetten van edele gesteenten; L. N. Schutz, voor gegoten zink; W. Jenken, voor een ploeg; W. M. Logeman, voor magneten; C. L. Enthoven, voor eene ijzeren kraan; C. C. Prins, voor aardappelen-stijfsel; Schooneveld en Westerbaan, voor aardappelenmeel; F. Zeegers, voor een Japansch kamerscherm; B. C. en H. Honig, stalen parkement en dubbeld olifants-schrijfpapier.

— Te Oxford heeft l. l. Zondag een 105 jarige geestelijke de dienst verrigt; de Eerw. redenaar bezat nog eene krachtige stem en een verwonderlijk geheugen der Bijbelteksten.

— Er is een contract aangegaan voor de levering van ca. 10,000 ton spoorstaven ten behoeve van den aan te leggen weg tusschen Alexandrie en Caïro, tot den prijs van slechts 5 ₤ per ton. In vroegere tijden was de prijs 10 à 12 ₤ de ton.

— Te New-York kwamen aan, in 1847, 10,763, in 1848, 7503; in 1849, 7601 en in 1850, 9173 Duitsche landverhuizers.

SPANJE.

MADRID, 12 October.

De Regering heeft 1000 man en verscheidene stukken geschut naar Cuba gezonden.

— De commissie, belast met het aanbieden aan de Kamer van een verslag op het ontwerp van wet betreffende de vrijheid der drukpers, heeft besloten om eene jury te benoemen, die belast zal zijn met de regeling der drukpers-aangelegenheden.

TURKYE.

Uit Alexandrië wordt van den 8sten geschreven, dat de Heer Stephenson en andere Ingenieurs voor den Egyptischen spoorweg aldaar waren aangekomen; zij zouden naar Caïro vertrekken, om zich bij den Onder-Koning te vervoegen en dadelijk met de werkzaamheden aanvangen. De Onder-Koning schijnt zich tot den Sultan gewend te hebben, om toestemming te erlangen tot aanleg van den spoorweg, welke hem niet zal geweigerd worden.

— De Nijl is dit jaar tot eene buitengewone hoogte geklommen en daardoor is vele schade aangerigt, eenige dorpen zijn bijna geheel verwoest.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 23 Augustus.

De inkomende en uitgaande regten op Java en Madura, gedurende de zeven eerste maanden van het jaar 1851, zuiver opgebragt *f* 3,658,834.91; zijnde *f* 831,495.58 en *f* 879,434.39½ meer dan over hetzelfde tijdvak in de jaren 1849 en 1850 is verkregen.

— Bij besluit van Z. Exc. den Gouverneur-Generaal van den 11den dezer, bij hetwelk de reeds gesuspendeerde regent van Kendal, residentie Samarang, Radhen Toemenggoong Ario Poerbo die Ningrat, benevens eenige Wethonos van dat regentschap, uit hunne betrekkingen zijn ontzet, en, voor korteren of langeren tijd, naar elders verwijderd, ter zake van geldafpersingen, knevelarij en willekeurige beschikkingen over de goederen en den arbeid der aan hen ondergeschikte inlandsche bevolking, is tevens bepaald: dat aan de hoofden van gewestelijk bestuur op Java, ieder voor zoo veel hem aangaat, zal worden te kennen gegeven, dat de Gouv.-Gen. uitdrukkelijk verlangt:

a. dat ten strengste zullen gehandhaafd worden.

§ 12 van het besluit van Commissarissen-Generaal, van den 4den Januarij 1819, luidende:

»De hoofden en oudsten des volks in iedere dessa zullen de velden onder de ingezetenen verdeelen naar billijkheid, zonder partijdigheid, en uit die verdeeling geene winsten mogen ontleenen, noch meer omslaan dan de algemeene huur bedraagt, op straffe van, anders handelende, als knevelaars te worden beschouwd."

§ 1 van de publicatie van Commissarissen-Generaal van 8 Januarij 1819, luidende:

»De oude gewoonte, volgens welke de dessas-volkeren hunne hoofden uit hun midden verkiezen en verwisselen, blijft stand houden en wordt aan genoemde volkeren verzekerd."

b. en dat geen der hoofden van gewestelijk bestuur in zijne handelingen uit het oog verlieze art. 98 van het reglement op het beleid der regering in Nederlandsch-Indie, luidende:

»De inlandsche bevolking geniet de bijzondere bescherming der regering.

»Alle geldafpersingen, knevelarijen en willekeurige beschikkingen over der inlanders personen, goederen en arbeid zijn ongeoorloofd.

»Alle Europesche en inlandsche ambtenaren, die zich aan deze misdaden schuldig maken, zullen strengelijk gestraft worden.

»De residenten en andere civile gezagvoerders zijn verpligt daartegen te waken, en aan de inlanders de gelegenheid te geven om hunne klagten in te brengen."

— Benoemd tot lid der commissie van revisie, ingesteld bij art. 49 der bepalingen op het beheer van 's lands geldmiddelen, W. C. Filet, Intendant der 2de klasse, waarnemend Hoofd-Intendant der militaire administratie; tot Advocaat en Procureur bij den Raad van Justitie te Samarang, Mr. A. H. des Amorie van der Hoeven, onlangs uit Nederland aangekomen.

— Op den 19den Julij zijn te Batavia in het openbaar opgeveild 400 pikols kruidnagelen, welke te zamen hebben opgebragt eene som van *f* 16,753.99 of *f* 41—106 voor elken pikol, [een pikol is ongeveer 62 Ned. ℔.]

Deze prijs kan als zeer voordeelig worden beschouwd, aangezien, volgens de laatste berigten, de prijs van dit artikel in Nederland kan gesteld worden op 38 à 39 cents het halve Nederlandsche pond; — terwijl, toen in 1850 voor deze specerij, op de in de maand Maart te Batavia gehoudene veiling, *f* 42.39 per pikol werd verkregen, de prijs in Nederland op 50 à 51 cents het halve Nederlandsche pond was bekend gesteld.

— Van Madioen is berigt ontvangen, dat een der ijzeren ligters, welke door de aldaar woonachtige heeren H. M. M. Rappard en H. Fievez, bestemd zijn voor de vaart tusschen Soerabaija en die plaats via Ngawie, op den 13den Julij ter eerstgenoemde plaatse is aangekomen, zonder dat zij in het minst hinder gehad hebben van de ondiepten, welke de vaart van praauwen op de rivier ondoenlijk maken.

Deze ligter te Amsterdam in de fabriek van de Heeren Paul van Vlissingen en Dudok van Heel vervaardigd en in acht stukken herwaarts gezonden, is in den constructie-winkel te Soerabaija ineengezet; bevat drie waterdigte schotten, heeft eene lengte van 50 en eene breedte van 10 voet, en bij eene volle lading van 300 pikols, een diepgang van anderhalf voet, terwijl dezelve ongeladen zijnde slechts drie duimen diep gaat.

Genoemde Heeren verwachten nog tien dusdanige ligters uit Nederland, die reeds in de Koninklijke grofsmederij te Leyden worden aangemaakt, en slechts uit drie stukken zullen bestaan.

— In het Palembangsche hebben weder onrustige bewegingen plaats gehad, welke den waarnemenden Resident, tevens militairen Kommandant aldaar, hebben aanleiding gegeven eene versterking van troepen te vragen.

Op den 13den Augustus zijn dan ook, met 's lands stoomschip Ardjoeno, gevoerd door den Kapitein-Luitenant ter zee Voet, op sleeptouw hebbende het koopvaardijschip Mary Hillegonda, drie compagnien van het 13de bataillon en eenige Artilleristen derwaarts vertrokken, onder aanvoering van den Majoor der Infanterie Meys.

— 's Lands stoomschepen Ardjoeno en Etna hebben in Julij en Augustus eenen kruistogt bewerkstelligd om de Oost van Java, en verschillende plaatsen op de kusten van Sumbawa en Floris bezocht, onder bevel van den Kapitein-Luitenant ter zee A. J. Voet en den Luitenant ter zee der 1ste kl. G. Fabius.

Zij vertrokken den 20sten Julij van Soerabaija. Den 26sten Julij kwamen de stoomschepen voor Bima ten anker. De civile gezaghebber alhier verklaarde, dat het gebied van den Sultan van Bima in de laatste drie jaren niet meer door zeeroovers aangerand was geworden. Dit gebied strekt zich ook tot de noord-westkust van Komodo en Riou en Potta, op Floris, uit. De bewoners van die plaatsen zouden zich nimmer aan zeerooverij schuldig maken.

Men vernam hier echter dat zich te Riou een aanzienlijk getal rooverspraauwen bevonden, de roovers aldaar nog inwoners van Bawean gevangen hielden, en bezig waren met eenige nieuwe praauwen te bouwen.

De overste Voet besloot dus regtstreeks naar Riou koers te stellen; den 29sten Julij waren de stoomschepen in het gezigt van de bogt van Riou, digt bezet met rotsige eilanden, klippen en koraalreven. De schepen kwamen op 17 vademen ten anker. Op een digtbij gelegen eilandje, vond men een onlangs verlaten roovers-kampong, met 25 woningen.

Den volgenden dag zond de Kapitein-Luitenant ter zee Voet, de barkas en 4 gewapende sloepen van de stoomschepen, te zamen met 100 koppen bemand, onder bevel van den Luitenant ter zee der 2de kl. Geerling, waarnemend 1sten Officier van de Ardjoeno, naar den wal, om de Oostkust te onderzoeken. Eene kleine halve mijl van het schip ontdekte men tusschen het geboomte eene lange rooverspraauw, benevens eene andere bijna afgetimmerde, of koopvaardijpraauw. Eenigzins meer landwaarts in vond men een kampong met een vijftigtal huizen, die in aller ijl verlaten waren, en wat verder nog eene rooverspraauw. Laat in den namiddag van dien dag kwam bij de stoomschepen ten anker eene padowakan, met den Heer Oosthoek, van Macassar, aan boord, die op de kusten van Floris handel dreef. Volgens genoemden Heer waren de zeeroovers sedert 7 jaren te Riou genesteld.

Naar aanleiding zijner berigten, besloot de Kapitein-Luitenant Voet de gewapende sloepen naar den Kampong te zenden, ten einde die, benevens de twee vaartuigen, te doen vernielen of verbranden. Terwijl zulks geschiedde, ontdekte men in de verte eenige manschappen met geweren; doch waarschijnlijk bevreesd voor onze vrij aanzienlijke magt, waren enkele schoten voldoende hen op de vlugt te jagen. Eene verdere vervolging in het ondoordringbare bosch en moeijelijke gebergte, was onuitvoerlijk.

Het resultaat van dezen kruistogt is niet onbelangrijk geweest, en er bestaat reden om te gelooven dat de schrik thans zoodanig onder de roovers zal verspreid zijn, dat de bezochte streken als geheel veilig voor de scheepvaart kunnen worden aangemerkt.

— Volgens berigten van Macassar van 17 Julij jl., zou de cholera die hoofdplaats, benevens de afdeelingen Boelecomba en Bontain verlaten hebben. Op Saleijer heerschte de ziekte nog, op Bima was in het laatst der maand Junij een groot getal Boeginezen, Maleijers en Bimanezen overleden. Verscheidene kampongs waren verlaten. Men vreesde voor hongersnood, vermits vele eigenaars en bewerkers van rijstvelden aan de cholera waren gestorven, en zelfs onder het snijden der padie bezweken, zoodat het rijpe gewas verlaten werd. In het uitgestrekte Bonie was reeds min of meer gebrek; ook daar had zich de cholera vertoond, en in de Mandhardsche en verder om de noord liggende streken, tot ver in het binnenland, in vrij ernstigen graad. Te Boeton was de Sultan aan de cholera bezweken.

STADS BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, gezien het besluit van den Heer Commissaris des Konings in de Provincie Zuid-Holland, van den 10den September jl. A. No. 7173 (3 Afd.) Provinciaal Blad No. 98, herinneren bij deze de Ingezetenen dezer Gemeente, aan de hun bij art. 42 in verband met art. 27 der Wet van den 29sten Maart 1833 (Staatsblad No. 4) opgelegde verpligting tot het doen van suppletoire aangiften, zoo betreffende het in gebruik komen, betrekken of meubeleren der panden, welke op den 15den Mei dezes jaars buiten gebruik waren, als wegens de vermeerdering, uitbreiding, verwisseling of aanschaffing van Deuren en Vensters, Haardsteden, Dienst- en Werkboden of Paarden, wanneer zij in de termen van het bovenaangehaalde artikel vallen, en zulks ten einde de toepassing der strafbepalingen in de artt. 35 en 39 der boven aangehaalde Wet vervat, te voorkomen.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 20 October 1851 — De Burgemeester VAN LIMBURG STIRUM,
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN brengen ter kennis der Ingezetenen, dat in de Vergadering van den Gemeenteraad van den 17den dezer maand tot Wethouder is benoemd de Heer

ABRAHAM HARTEVELT Jz.,

die op den 18den daaraanvolgende verklaard heeft die benoeming aan te nemen.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
De Burgemeester VAN LIMBURG STIRUM.
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

NOTIFICATIE.

Oproeping van de Verlofgangers voor de Nationale Militie, tot het bijwonen der Inspectie.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, roepen bij dezen op, ingevolge eene aanschrijving van den Heer Commissaris des Konings in de Provincie Zuidholland, alle de Verlofgangers van de Nationale Militie, welke van hunne korpsen zijn teruggekomen, en mitsdien ook de zoodanigen, die bereids met het korps hebben afgerekend, om te compareren *op de Plaats van het Gasthuis aan de Aalmarkt*, ten einde, ingevolge Art. 181 der Wet op de Nationale Militie van 8 Januarij 1817, in verband gebragt met Art. 10 der Wet van 28 November 1818, door den Heer Colonel Militie-Commissaris te worden geïnspecteerd, behoorlijk in tenue gekleed en voorzien van alle medegenomen equipement-stukken, benevens hunne zakboekjes en reçus der verlofpassen, en zulks op *Donderdag* 23 *October aanstaande*, *des morgens ten* 10 *ure*.

En geven Burgemeester en Wethouders wijders bij deze kennis, dat hijaldien zich binnen deze Stad ook Verlofgangers mogten bevinden tot andere Gemeenten of Districten behoorende, deze almede gehouden zijn ter voorschreven plaatse en tijd te compareren; — met vermaning aan alle Verlofgangers van de Nationale Militie, om naauwkeurig aan deze oproeping te voldoen, en te zorgen dat hunne kleeding en equipement-stukken in goeden staat worden voorgesteld, als zullende de zoodanigen, welke dezelve mogten hebben verwaarloosd, het aan zich hebben te wijten, dat zij voor zekeren tijd onder de wapenen worden opgeroepen; terwijl aan diegenen, welke zonder wettige en door Burgemeester en Wethouders aangenomen redenen, van de Inspectie mogten wegblijven, door den Heer Kolonel Militie Commissaris een arrest van twee tot zes dagen, in de naastbij gelegen militaire provoost, zal worden opgelegd. Zullende de attesten wegens ziekte, door Geneesheeren of Heelmeesters aan Verlofgangers afgegeven, uithoofde van welke zij belet mogten worden de Inspectie bij te wonen, ter Secretarie moeten worden ingeleverd, uiterlijk op *Woensdag* 22 *October bevorens, vóór één uur* des middags, terwijl andere wettige redenen van verschooning door de Verlofgangers mede op dien dag, 's morgens ten 11 uur, aan HH. Burgemeester en Wethouders zullen moeten worden voorgedragen, ten einde over dezelve te kunnen oordeelen; zullende er door den Heer Colonel Militie-Commissaris aan niemand vrijstelling worden verleend.

Aldus gedaan en gepubliceerd bij HH. Burgemeester en Wethouders der Stad *Leyden*, op den 9 October 1851.

VAN LIMBURG STIRUM.
Ter ordonnantie van dezelve,
v. PUTTKAMMER.

CORRESPONDENTIE.

In de Engelsche dagbladen vonden wij onlangs gewag gemaakt van de ontdekking, dat door den Engelschen Scheikundige Dr. Gardner, de Theïne (of het werkzame beginsel in de thee) ook in de bladeren van den koffijboom gevonden was, uit welke ook eene zeer goedkoope, doch voor den handel allezins deugdzame theesoort konde bereid worden, waarvan men zich door de van wege dien geleerde ingezondene monsters, te vinden op de Londensche Tentoonstelling sub. No. 142, Kl. III, genoegzaam konde overtuigen. De

belangrijkheid dier ontdekking moet elk een te meer in 't oog springen, wanneer men slechts bedenkt dat de grootste consumtie van de Chinesche thee zich juist tot de mindere en goedkoopere soorten bepaalt, en bijna geheel Europa en de Vereenigde Staten van Amerika daarvoor aan China bij voortduring cijnsbaar zijn geworden. Of echter deze ontdekking, waaruit voor de productie en den handel de gewigtigste uitkomsten kunnen voortspruiten, wel aan dien Engelschen geleerde toekomt, betwijfelen wij zeer, bij de herinnering dat wij reeds jaren geleden, uit koffijbladeren bereide thee, die genoegzaam niet van de echte thee uit China te onderscheiden was, ten huize van Prof. C. L. Blume alhier, gedronken hebben. De belangrijkheid der zaak, en de handhaving der Nederlandsche eer, spoorden ons aan om deswege bij onzen stadgenoot onderzoek te doen, waaruit ons overtuigend is gebleken, dat de eer dier ontdekking aan den Hoogl. C. L. Blume toekomt, aan wien voormelde Dr. John Gardner zich reeds in Augustus 1845 bij eigenhandig schrijven gewend had, met verzoek om aangaande deze zaak nader onderrigt te worden, alsook met het voorstel om voor deze belangrijke uitvinding voor gemeenschappelijke rekening onverwijld patent te nemen.

En om de eer der prioriteit en om de belangrijkheid der zaak, zouden wij wenschen dat Prof. Blume er toe besluiten konde, alle de tot dit belangrijk onderwerp betrekkelijke bescheiden door den druk bekend te doen worden.

X.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 20sten October de Heer L. E. F. J. von Bönninghausen tot Heringhaven, van Tubbergen, in de Regten, na verdediging zijner Dissertatie, continens: *Observationes ad legem diei X Maji anni 1837 de Bancaruptorum delictis et poenis.*

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 15den October de Heer C. Ballot, van Rotterdam, in de Regten, met *Theses.*

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 17den October de Heer J. A. Kooiman, van Kampen, in de Regten, met *Theses.*

De toestand der Hervormde Gemeente te Haaksbergen (Provincie Overijssel) blijft zeer kommerlijk. Duizend Protestanten, te midden van eene veel talrijker Roomsch-Katholieke bevolking, is beroofd van haar Bedehuis en buiten magte in de daarstelling van een ander te voorzien. Boven vermogen hebben zij bijgedragen, maar veel, zeer veel blijft ontbreken, en dringend is de behoefte aan Christelijke ondersteuning.

Dankbaar voor de ontvangen giften, waarvan reeds berigt gegeven is, beveelt de Ondergeteekende deze zwaar beproefde Gemeente nogmaals in het deelnemend aandenken zijner Broeders en Zusters te deze stede aan.

LEYDEN, 21 October 1851. NANNING BERKHOUT.

215de Staats-Loterij.

Trekking der Vierde Klasse.

1ste Trekking. No. 8680 een prijs van *f* 25,000. No. 5873 een prijs van *f* 1,250. Nos. 9745 en 19871 ieder een prijs van *f* 1000.

2de » No. 1880 een prijs van *f* 2,500. Nos. 590, 5280, 6808, 14268 en 14513 ieder een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:

W. J. DE HAAN, *van 's Gravenhage,*
EN
M. KNAGE.

LEYDEN, 16 October 1851.

Dienende deze tot bijzondere en algemeene Kennisgeving.

Op den 20sten October 1851 overleed te Leyden, ANNA FRANÇOISE VAN BEMMELEN, eenige Dochter van A. A. DE KEMPENAER, Wede J. F. VAN BEMMELEN.

De rangregeling in het Faillissement van J. H. DELFORNO, gewezen *Winkelier* alhier, is heden ter Griffie der Arrondissements-Regtbank nedergelegd, om aldaar gedurende 14 dagen te verblijven, ter inzage van een ieder.

Mr. A. SCHMIDT.

MAATSCHAPPIJ VOOR TOONKUNST TE LEYDEN.

Ouders of Voogden, wenschende **Kinderen** het onderwijs bij de MUZIEKSCHOOL DER MAATSCHAPPIJ, met het nieuwe vierdejaars te doen bijwonen, of niet langer te doen genieten, gelieven zich vóór Vrijdag 31 dezer aan te melden, liefst des voormiddags van 10 tot 12 ure bij

den Commissaris-Secretaris der Maatschappij, LEEMANS.

KAMER- of TOGTSCHUTTEN van 3, 4, 5 en 6 **Slagen**, zijn te bekomen bij GEBR. VAN DER POST, Breedestraat, Wijk IV. No. 203. alhier.

Er wordt gevraagd tegen 10 November een knap WEEKMEISJE, beneden de 16 jaren. Adres Wijk I. No. 409, Rapenburg.

FABRIEK VAN MEUBELPAPIEREN EN VELOUTÉ'S,
DE NIJVERHEID,
te LEYDEN.

FABRIEK,	MAGAZIJN,
Haarlemmerstraat, No. 471.	*Nieuwen Rijn*, No. 38.

De Ondergeteekende heeft de eer aan zijne geachte Begunstigers bekend te maken, dat bij zijn **MAGAZIJN van MEUBELPAPIEREN**, voor dagelijksch debiet, voor deze Stad en Omstreken, uit het Fabrieksgebouw heeft overgebragt naar den *Nieuwen Rijn bij de Koornbeurs*, No. 38. Zullende dit Magazijn ruim gesorteerd wezen, in alle soorten van **Meubelpapieren, Tapijten**, alsmede Artikelen tot het Ameublement behoorende; alles tot matige doch vastgestelde prijzen.

20 October 1851. J. VAN DEN BERG.

Orders voor het BEHANGERS-VAK, worden zoowel aan de *Fabriek* als aan het *Magazijn* aangenomen.

De Ondergeteekende maakt bij deze aan zijne geëerde begunstigers bekend, dat door menigvuldige aanvrage bij hem te bekomen zijn **Opregte Zeeuwsche Beschuit**, à 12 Cents het Ons.

M. P. OUDSHOORN,
aan de Koornbeurs.

Eene verbazingwekkende genezing van 35 wonden door de Zalf en Pillen van Holloway.

Uittreksel uit eenen brief van den Heer JEREMIAS REED te Molong bij Sydney gedagteekend 25 September 1848, aan den Professor HOLLOWAY. Mijn Heer. Ik heb eene schuld van dankbaarheid aan u af te dragen voor mijne, bijna wonderbaarlijke genezing door uwe *Zalf* en *Pillen*, na een zevenjarig lijden, veroorzaakt door vocht en koude. Toen ik begon uw geneesmiddel te gebruiken, had ik reeds meer dan 200 £ aan medicijnen en geneeskundigen raad uitgegeven, zonder eenig goed gevolg. Ik had op verschillende deelen van het ligchaam 35 zweren, en leed verschrikkelijk, doch uwe *Zalf* en *Pillen* hebben mij genezen, en thans geniet ik de beste gezondheid.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,50.

Potjes Zalf à *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 8,15, *f* 15,90, *f* 23,90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. B. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 20 October.

		Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	$57\frac{1}{16}$	$57\frac{3}{8}$	$57\frac{3}{8}$
Dito Certificaten	» 3 »	$67\frac{1}{4}$	$67\frac{3}{8}$	$67\frac{5}{16}$
Dito dito	» 4 »	$88\frac{3}{4}$	89	89
Amortisatie Syndicaat	» 3½ »	—	—	—
Handelmaatschappij	» 4½ »	108	$108\frac{1}{4}$	—
O. I. Leening	» 4 »	88	—	—
Dito Holl. Spoorweg	»	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½ »	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	$104\frac{3}{8}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	$103\frac{5}{8}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	$94\frac{1}{2}$	—	—
Dito 1840	» 4 »	$87\frac{1}{2}$	88	88
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	$87\frac{5}{8}$	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	$64\frac{1}{4}$	$64\frac{5}{16}$	$64\frac{5}{16}$
POLEN, Obligatiën	» 4 »	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten	fl. 250 fl	—	—	—
Dito dito 1835	» 500 »	$148\frac{3}{4}$	149	[illegible]
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5 pCt.	$14\frac{1}{16}$	$14\frac{1}{8}$	$14\frac{1}{4}$
Dito dito Onbep. Stukken	» 5 »	$14\frac{1}{16}$	—	—
Dito Obligatiën	» 3 »	$38\frac{5}{16}$	$38\frac{7}{16}$	$38\frac{5}{16}$
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	$34\frac{15}{16}$	35	35
Coupons Ardoins		$8\frac{1}{16}$	$8\frac{1}{8}$	$8\frac{1}{8}$
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5 »	$77\frac{1}{4}$	—	—
Dito	» 4 »	—	—	—
Dito Metall.	» 5 »	$71\frac{1}{8}$	$71\frac{1}{4}$	—
Dito Nieuwe	» 5 »	$77\frac{1}{2}$	78	$77\frac{15}{16}$
Dito 1847	» 2½ »	$36\frac{7}{8}$	$37\frac{1}{4}$	—
BELGIE, Banc.	» 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	—	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5 »	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 5 »	—	—	—
Dito dito	» 4 »	$32\frac{5}{8}$	$32\frac{7}{16}$	$32\frac{7}{8}$
VENEZUELA,	» 3½ »	—	—	—
MEXICO,	» 5 »	$25\frac{5}{8}$	$25\frac{3}{4}$	$25\frac{3}{4}$
AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.